

avinçó

BOLETIN DE LA VOCALIA DE CULTURA DE LA A. P. F.

Septiembre 1966

Núm. 13

FESTA MAJOR

Primer any

Per la Festa Major de l'any passat sortia el primer número d'"Avinyó"; celebrem, doncs, ara el primer aniversari. Aquest breu període ens permet ja una mica de perspectiva; podem deturar-nos un moment i mirar enrera, sense les angúnies i interrogants que teníem en començar.

Què hem aconseguït durant aquest any? Almenys una cosa: arribar a tothom i que tot el poble llegeixi el seu butlletí. Gairebé totes les nostres famílies l'adquireixen i això és per nosaltres motiu d'orgull.

Ara bé, estem satisfets de la nostra tasca? Creiem que hem complert la nostra missió informativa i que aquesta ha anat millorant progressivament, i actualment no hi ha gairebé cap activitat del poble que no es reflecteixi en la secció de "Vida Familiar", que des d'ara en direm "Vida del Poble". Molt menys satisfets estem de la missió cultural que ens vam proposar des d'un principi, perquè, en repassar tots els números d'"Avinyó" publicats, ens donem compte que hi ha pocs articles de tipus cultural i no sabem encara si tots han estat prou encertats.

No estem, doncs, prou satisfets, però, endavant! Avui comencem un segon any, una nova etapa, amb ganes de millorar; tenim nova portada, nous rètols de "Vida del Poble" i "Cartes del lector", noves i més àmplies aspiracions. En aquest número es publica ja una enquesta que creiem que és de valor per pulsar l'opinió popular sobre les necessitats del nostre poble; és l'intent més seriós que ha fet fins ara "Avinyó" per donar a conèixer les necessitats i aspiracions de la nostra gent. Volem, també, a mida que les nostres possibilitats, principalment econòmiques, ens ho permetin, tractar nous temes, obrir noves seccions...

Gràcies a tots els qui ens han ajudat. Sabem ben bé que sense ells (col.laboradors literaris, venedors, cases comercials, subscriptors, etc.), no hauríem pogut seguir endavant. Els demanem que ens continuïn ajudant per tal que "Avinyó" pugui tenir una llarga vida i millori progressivament, com és el nostre desig i creiem que també el de tot el poble.

La festa major dels nostres avis

Fa molt poc tinguérem el gran goig de llegir un quadern d'apunts totalment inèdits del Atilà Herms, que fou durant tants anys metge del nostre poble. Una vertadera troballa. En aquest quadern vénen aplegades dades històriques i geogràfiques d'Avinyó, costums, llegendes i anècdotes...

«Avinyó» vol anar publicant, tros a tros, tot el quadern. Per una part ho fa per a donar-lo a conèixer i per altra per retre homenatge a l'esforç d'un home d'esperit obert que potser anant a visitar malalts per les rodalies a l'hom d'una euga, guardava amorosament a la memòria, una nova dada, un vell costum sentit no feia estona, per anotar-lo en aquest quadern tot just arribat a casa.

I finalment, agraïm des d'aquí a la família Herms el permís per a la publicació d'aquestes notes.

Fins l'any 1920 la FESTA MAJOR d'AVINYO era celebrada així:

DIVENDRES: Amb la MORT DE LA VADELLE es començava la festa. Inclús els nois sortien de l'escola una hora abans doncs com que sols se'n matava un cop l'any era un vertader espectacle. Els carnisers tenien cada un un ramat de xais i cabrits i allà anaven els caps de casa a triar-ne un; se l'emportaven a casa viu, doncs a la nit passava el carnisser per les cases a matarlo i escorxar-lo. I aquell que no comprava un cap podia adquirir carn a les botigues que romanien obertes tota la nit.

DISSABTE: Al migdia, repic solemne de campanes. I a les 8 del vespre l'orquestra tocava el "1.er PASACALLE" anant des de Cal Guardiola del carrer de Sallent, fins al capdavant del carrer Major; després, a l'església, Completes.

DIUMENGE: A 3/4 de 10 "pasacalle" acompanyant l'Ajuntament a l'es-

glésia; ofici cantat amb sermó. A la sortida l'orquestra acompanyava a les administradores de la Mare de Déu del Roser en el "LLEVAT DE TAULA" en el que les noies anaven casa per casa demanant almoines a la gent reunida a l'entorn de la taula. A la tarda processó amb orquestra i després ball; a les 9 "pasacalle" anant a fer una tocada al Batlle i tot seguit ball de nit. (Fins l'any 1898 es ballava en una sala engalanada però des d'aquest any sempre més hi hagué envelat).

DILLUNS: L'orquestra acompanya l'Ajuntament per l'OFICI DE DIFUNTS A la sortida tres balls a la plaça; tarda i nit, ball.

DIMARTS: S'anava a BERENAR A LES FONTS on es llogava un músic aficionat i es ballava fins l'entrada de fosc; més tard es ballava de retorn de les fonts a les sales del poble amb un "manubri". — *Del quadern inèdit del Dr. Atilà Herms*

Parlant de fútbol amb Josep Gramunt (Giralt) i Josep Ballaró (Barbaret)

—*Recordeu vosaltres els primers passos del fútbol en el poble?*

Ballaró. — Sí. Jugàvem a la plaça, uns anaven amb pantalons curts, altres llargs, qui amb espadenyes, qui amb sabates, però d'afició no en mancava.

—*Capdavanters d'aquest esport?*

Ballaró. — Allà pels anys 1921 o 22 —jo en tenia 14 o 15— un dels equips que més recordo, era: Genís Careta (Farrenté), de porter; Joan Herms (Hereu Trencat), Joan Noguera (Gaspar), Josep Morral (Farré Llogari), Josep Domènech (Carreté) i Josep Olivella (Gracia), defenses i "mitjos"; davantera: Jaume Herms (Trencat), "Aumatell", "Sabaté", dels qui no recordo el cognom, Josep Ballaró (Barbaret) i Josep Guiteras (Sastre de la plaça). Ni havia d'altres com Valentí Ubals (Roca), Josep Noguera (Janot)...

—*Després?*

Gramunt. — A nosaltres, de jovenets, ens havia agrupat un Vicari, Mn. Miquel Fitó (morí fa pocs anys essent rector d'Igualada). Jugàvem ben organitzats i amb ganes. Quan un despuntava passava a l'equip dels grans, fins que amb el temps constituïrem el primer equip.

—*Quins anys?*

Gramunt. — Des de 1931 fins el 1935. Començarem per pagar-nos els equips cada un, nombràrem junta, repartírem responsabilitats, el cafeter ens deixà 500 pessetes (que al cap de l'any ja havíem tornat) i ja podem anar-hi.

—*Eren molts els aficionats?*

Ballaró. — Hi havia dos equips —primer i reserva—, puix el problema consistia en que sobraven jugadors.

—*Equips contrincants?*

Gramunt. — Primer els pobles de la rodalia. Després participàrem en campionats junt amb equips com el Berga, Sallent, Gironella, Puigreig, Roda, reserva del Manresa, del Vic... Donava gust: en el nostre camp els "repassàvem", per no dir a tots i en el seu, la feina que tenien!

—*Desplaçaments?*

Ballaró. — Amb el camió d'en Miquel, més tard amb òmnibus.

—*Arbrits?*

Ballaró. — Se'l portava l'equip visitant i creu-me, es necessitava valor.

—*I doncs?*

Gramunt. — Aleshores el fútbol no era joc de senyoretetes. En els partits de rivalitat les trompades no hi eren escasses i, si la cosa s'embolicava, acabava a pinyes. Havia vist com d'un cop de puny saltava alguna dent. Era qüestió de no arrugar-se. Això ho sap l'amic Oliveras. A nosaltres dos mai ningú ens havia pogut espantar, per mal dades que anessin.

—*Arbrits avinyonencs?*

Ballaró. — Jaume Herms, Florenci Guiteras, "Sabaté"...

—*Preu de l'entrada per un partit?*

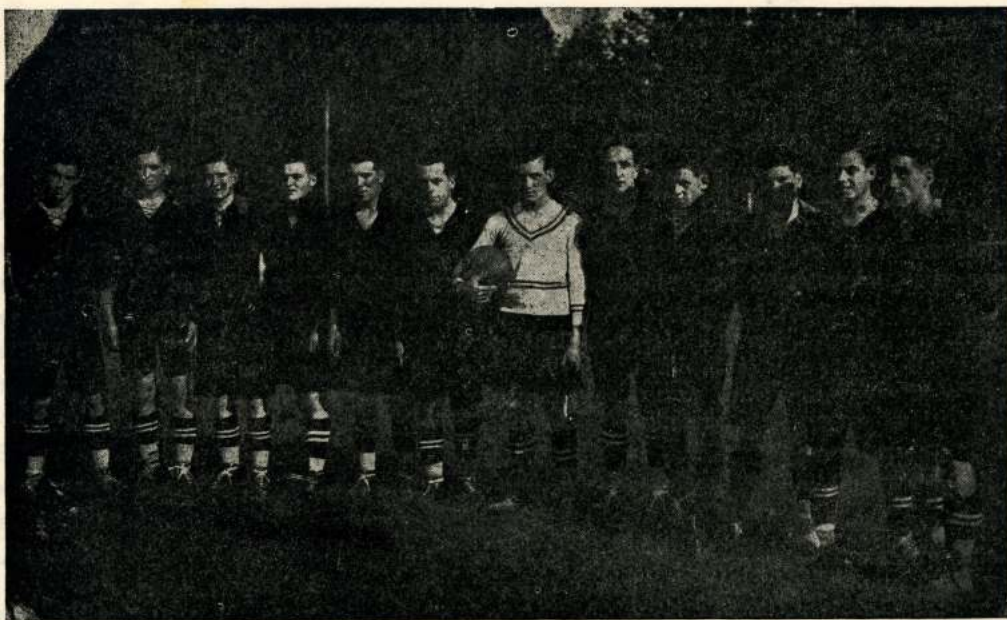
Gramunt. — 30 cèntims, dos rals, segons, i una pesseta per la festa major.

—*Exits a remarcar?*

Ballaró. — Una festa major guanyàrem al FUCH, d'Igualada, per 3-1, encara que ens reforçaren en Zamoreta i Rius, de Navàs. Però el resultat més espectacular fou l'empat (1-1) contra el reserva del Manresa, en el seu camp, on aquell dia hi jugaven cinc o sis figures que abans o després foren jugadors del primer equip.

—*Recordeu el nom dels qui aconseguiren aquest bon resultat?*

Ballaró. — Lluís Torner (Cinta), Josep Gramunt (Giralt), Graciano Olivella (Gracia), Jaume Careta (Miona), Ramon Estrada (Compai), Josep Oliveras (Manola), Josep Herms (Punsicó), Marcel·lí Garrigó (Simón Paleta), Angel Herms (Trencat), Josep Ballaró (Barbaret) i Benvingut Garrigó (Simón Paleta). L'Enric

Grilló, ex jugador del Manresa i que aleshores formava part de l'equip d'Avinyó, no volgué venir amb nosaltres aquell dia perquè tenia por que ens fessin un sac de gols.

—*Qui marcà el vostre gol?*

Gramunt. — Josep Herms. Un gol magnífic. En els últims minuts ells aconseguiren l'empat, amb penes i treballs. L'endemà, el diari "Mundo Deportivo", deia: "El desconegut equip F. C. Avinyó dona una lliçó de fútbol al reserva del Manresa".

—*Situacions anecdòtiques?*

Gramunt. — Moltes: per la festa major de Navarcles, la gent volia estovar l'àrbrít, que era de Navarcles mateix, perquè havíem guanyat nosaltres, quan, pobre home, ens havia robat tan com havia pogut. També després d'un Avinyó-Artés, d'aquells de "campanilles", un jugador artesenc, gran jugador per cert, tingué d'anar cames ajudeu-me!, cap a Artés a peu, puix la cosa estava que bufava. L'Artés tenia un bon equip i ens les portàvem cridades des de sempre.

Ballaró. — Recordo que una vegada, en el camp del Sallent, a l'Aumatell se li van estripar els pantalons en un lloc de força compromís, però l'home estava tan entusiasmat amb la jugada, que no se'n donà compte fins que el tregueren del camp perquè donava tot un espectacle.

—*Punt final?*

Gramunt. — Sí. No hem dit tot això per fer-nos veure: no érem més bons o dolents que d'altres, però hi posàvem tota la voluntat i afició, la gent responia i aconseguírem un bon ambient.

Ballaró. — Es ben cert, perquè tractant-se de fútbol, érem tots d'un mateix pensar, units i agermanats. Amb motiu d'aquest esport féiem animades i boniques festes, balls, sardanes, concerts amb les millors orquestres, en fi, uns temps que ja han passat i dels quals, els qui ho vivírem, en guardem, amb recança, bells records.

Gramunt. — Sortíem a donar-ho tot, sense pantomines, ara caic, ara m'aixeco, com s'estila actualment. No en cobràvem ni cinc sinó que encara havíem de rascar-nos, a voltes, la butxaca. I tot perquè sentíem amb il·lusió els colors que defensàvem, els colors del nostre poble.

—*Ben "xutat".*

Cultura, entusiasme i esport

Fa algun temps, «Avinyó» va publicar una col·laboració, diguem que molt ben escrita, molt ambiciosa i molt oberta, de qui es signava «del Pilot». Per aquesta ens des-cobria o volia recordar que al poble hi havia cultura i entusiasme i també ens parlava del perill que hi havia que això s'acabés amb una flamarada i res més. Jo diria que indubtablement, hi ha cultura, però, hi ha entusiasme? Potser sí, però serà un entusiasme mas-sa individual, sembla no haver-se desenvolupat bé encara un entusiasme col·lectiu, mal-grat l'exemplar existència d'una germandat de Sant Joan, d'un Club de Natació, d'una Associació de Pares de Família, etc.

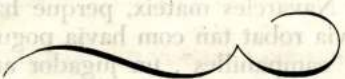
I se m'ha acudit tot això en saber que l'Ajuntament i la «Organización Juvenil Es-panyola» estan esmerçant els seus esforços en la consecució d'un camp d'esports. Doncs crec que es veurien aquests homes més estimulats si en lloc d'una freda illusió veies-sin la frisança d'una afició organitzada dins d'un Club, tot curull d'illusions i comunitat de voluntats posades INCONDICIONALMENT a disposició de la seva tasca.

Falta, doncs, i això és de vital importància, que la capacitat dels vells aficionats (i que no n'hi falti cap) i la saba sana del jovent es donin la mà i solament junts faran saltar la guspira que encendrà la torxa d'aquestes inquietuds esportives.

Cal però, i tenim-ho en compte, tocar de peus a terra; no ens impacientem, i so-bretot procurem caminar junts, a poc a poc si convé, però **tots**. Hem d'encendre el foc i dominar-lo... que no sigui una flamarada i res més.

Amb la mateixa idea que «del Pilot».

El Timbaler

Avinyó per dintre

La portada del nostre «Avinyó», després dels dotze números publicats, té ja més co-lors que l'arc de Sant Martí. La nostra publicació forma ja un volum de 104 planes, amb 18 gravats i articles de 22 col·laboradors diferents. A més un estol de col·laboradors en molts altres aspectes, que han fet possible que cada mes s'anés publicant «Avinyó».

S'han editat normalment un número d'exemplars que ha oscil·lat entre 300 i 400, ex-cepte en el primer número, que foren 500.

S'envien mensualment 71 «diaris» fora del poble, 21 van a parar a Barcelona, 42 a la resta de Catalunya, 5 a la resta d'Espanya i 3 a l'estranger (un al Panamà, un a Nova York i un a Quito).

El nostre «Avinyó», doncs, té ja la seva història i la seva estadística, i n'està tot orgullós...

LA REDACCIÓ

UN IDEAL DIFÍCIL

Un ideal a què tots aspirem, i que es fa molt difícil d'assolir, és que cada poble sigui com una família. Certament que és pràcticament impossible tractant-se de pobles molt grans, on la gent no es coneix, on els lligams que han d'unir no existeixen, o no tenen clima suficient per fer-se forts. En aquests pobles tot es desplega per sobre l'escala humana, i l'home s'hi sent sovint més oprimint que ajudat. En pobles mitjans i petits, o bé en barris vius de pobles grans, ja és una altra cosa. La capacitat social de l'home pot abastar fins als extrems i la germanor és possible.

No vull dir que no hi hagi dificultats. Si comparem el poble a una família, és natural que en el poble hi hagi les tensions que hi ha en les famílies. Una d'aquestes tensions és la de les edats, simplificada en el binomi joves-vells. La base per a aquesta tensió és ben objectiva. Els anys sols ja marquen. Si afegim als anys la situació familiar i social que l'edat comporta, encara ens sentirem més marcats. No les hem d'esquivar, aquestes marques, perquè són fruit del procés ascendent de la vida. La gràcia és fer-les marques que s'integrin, es compensin i es complementin.

Masa sovint en lloc de l'esforç d'integració i de complementació, la tensió natural entre les edats crea uns recels difícils de superar. Val sempre la pena d'intentar a nivell de poble una reflexió comuna sobre les causes d'aquests recels desagradables, no per matar la tensió, cosa que equivaldria a matar la vida, sinó per situar-la en un clima de confiança, l'únic capaç de llevar fruit.

Una de les causes, molt general potser i poc concreta, és la dificultat que tots tenim, joves i grans, de donar-nos de debò. Parlem de col·laboració, d'esperit de servei;

però no ens ve de gaire endins del cor, almenys si ens fixem en els resultats. De fet *no ens donem, només ens deixem*, ens prestem. I ens hem de convèncer que no hi ha possibilitat de col·laboració a fons mentre no ens donem del tot. Els joves miren els grans amb recel, i els grans igualment als joves. I cada vegada que el mateix desig íntim que tots sentim ens mou a fer un pas endavant, pensem més en la possibilitat de fer marxa enrera quan ens convingui, que en el mateix pas endavant que estem fent.

Tenim por! Concretament de què, no ho sé. En general, potser, ens fa por que no ens prenguin, que no s'aprofitin de nosaltres. No ens sabem, o no ens volem donar. La raó és possiblement perquè no ens posem nosaltres mateixos. Es aquella endevinalla tan senzilla: Què cal per tancar una porta? Que estigui oberta! Si el nostre gest de donació ha d'ésser autèntic, haurà d'ésser autèntica la possessió pròpia. Aquell que no és d'ell mateix, sinó que és esclau de tota mena d'egoismes, com es podrà donar? El màxim gest que permet l'egoisme és de deixar-se, perquè l'egoisme sempre posa condicions egoistes a la donació: i aleshores ja no és donació!

Però per a posseir-se cal una condició de base, que és acceptar-se. Amb paraula cristiana, diríem que cal humilitat. Una conclusió que sembla que s'imposa, com a possible base de reflexió i de discussió: Per tal que la tensió natural de les edats es resolgui en una integració pacífica, condició per a l'autèntica comunitat d'un poble, cal primer que cadascú sigui el que és, cal després acceptar senzillament el que un és, sense inflaments ni pusil·lanimitats, amb la porta oberta a tots els milloraments, i cal, finalment, donar-nos tal com som.

Dom MIQUEL M.ª ESTRADE

ENQUESTA

En un esforç per a copsar l'opinió del poble sobre les nostres necessitats, "Avinyó" presenta aquesta enquesta. Fàcil ens ha estat de trobar tretze persones, de diferents estaments familiars, professionals i socials, disposades a contestar. Pensen així:

1. — Creiem que el nivell cultural del nostre poble és el mateix que el dels pobles de la rodalia, o sigui, no gaire elevat. Si esteu d'acord amb això, voldríeu dir-nos què es podria fer per a millorar-lo?

2. — Creiem que la gent del nostre poble és bastant individualista, preocupada quasi exclusivament de la seva feina: falta esperit de germanor. Si ho creieu així, què es podria fer a fomentar la col·laboració entre tots?

3. — Com creieu que estem d'esplais i diversions? Si les trobeu insuficients o inadequades, quines solucions hi veieu?

4. — Digueu tres coses que trobeu a faltar al poble.

REMEI HOMS DE CLOTET, mare de família:

1. — Instal·lar una biblioteca en lloc cèntric i neutral.

2. — Cultivar les conferències que ja estan iniciades i organitzar algun festival infantil.

3. — Falta esperit sardanista i folklòric, i també cursos de català. Temps enrera s'havia ofert un professor per a aquests cursos.

4. — Camp de fútbol.

Equip de bàsquet.

Grup folklòric.

MIQUEL MONROS i FARRE, pare de família:

1. — Crec que als grans ja se'ns ha fet tard. Però per als joves, i sobretot per als d'edat escolar, faltarien més i millors mestres. També una biblioteca de cara a ells, amb l'alicent dels propis pares, i potser conferències.

2. — Sóc pessimista. Tothom ha estat garrotejat en la vida. Un cop situats deixem que tothom s'espavili. Falta una cosa: caritat, no material sinó moral. En tenim?

3. — Un camp d'esports. Millor màquina de cinema al local A. P. F., ja que els petits si no són forçats, tampoc no hi volen anar.

CARME PAGEROLS i ALSINA, noia:

1. — D'acord. Podria fer-se un club juvenívol adequat, per a que no sigui el "ca-fè" el punt de reunió de molts.